Yamamoto tengernagy halÃ¡la

HozzÃ¡adta: lakosm
2004. oktÃ³ber 20. Szerda 19:40
UtolsÃ³ frissitÃ©s 2007. augusztus 22. Szerda 10:01

Az 1943. Ã¡prilis 18-ai Ã¶sszecsapÃ¡s, ha pusztÃ¡n a harcba vetett erÅ‘k nagysÃ¡gÃ¡t nÃ©zzÃ¼k, nem mondhatÃ³ rendkÃ-vÃ¼linek: az amerikai hadsereg egyik Guadalcanal szigetÃ©n Ã¡llomÃ¡sozÃ³ repÃ¼lÅ‘szÃ¡zada megtÃ¡madott kÃ©t japÃ¡n bombÃ¡zÃ³t Ã©s hat vadÃ¡szgÃ©pet. A 16 Lockheed P-38G Lightning lÃ©gi harcban a kÃ-sÃ©rÅ‘ Zero-k kÃ¶zÃ¼l egyet de - egy sajÃ¡t gÃ©p elvesztÃ©se mellett - mindkÃ©t bombavetÅ‘t lelÅ‘tte. A vilÃ¡ghÃ¡borÃº lÃ©gi csatÃ¡i kÃ¶zÃ¼l mÃ©g az se ki, ha hozzÃ¡vesszÃ¼k azt a tovÃ¡bbi kÃ©t megsemmisÃ-tett japÃ¡n vadÃ¡szgÃ©pet, melyek az ellensÃ©g kÃ¶zeli repterÃ©rÅ‘l szÃ¡lltak fel. A nyilvÃ¡nvalÃ³ tÃºlerÅ‘ben lÃ©vÅ‘ amerikaiak haditettÃ©re nem is a lelÅ‘tt gÃ©pek darabszÃ¡ma okÃ¡n emlÃ©kszi utÃ³kor, hanem egyrÃ©szt azÃ©rt kitÃ¶rÃ¶lhetetlen, mert ez volt a vilÃ¡ghÃ¡borÃº legnagyobb tÃ¡volsÃ¡gbÃ³l vÃ©grehajtott elfo vadÃ¡sz bevetÃ©se. MÃ¡srÃ©szt meg amiatt, mert a bombÃ¡zÃ³k egyikÃ©ben lelte halÃ¡lÃ¡t Isoroku Yamamoto tengernagy, a japÃ¡n flotta rettegett fÅ‘parancsnoka.

Egy jÃ¡tÃ©kos, aki veszÃ-t

A nevezetes elfogÃ¡s, mondhatni Ã©vekkel korÃ¡bban kezdÅ‘dÃ¶tt, az amerikai flotta kÃ³dfejtÅ‘inek pearl harbori barlangjÃ¡ban. Ahol a hÃ-rszerzÃ©s specialistÃ¡inak szÃ-vÃ³s munkÃ¡val sikerÃ¼lt rÃ¡jÃ¶nniÃ¼k az ellensÃ©g Ã¡ltal alkalmazott rejtjelek Ã©s megvÃ¡ltoztatÃ¡suk rendszerÃ©nek nyitjÃ¡ra. Mindezek segÃ-tsÃ©gÃ©vel szereztek tudomÃ¡st a japÃ¡nok szÃ¡ndÃ©kairÃ³l Ã© hajÃ³kÃ¶telÃ©keiknek kiadott parancsokrÃ³l. Ezen ismereteik folyomÃ¡nyÃ¡nak tekinthetÅ‘ tÃ¶bbek kÃ¶zt Midway-nÃ©l aratott, dÃ¶ntÅ‘ gyÅ‘zelmÃ¼k. KevÃ©ssÃ© kÃ¶ztudott, de magÃ¡tÃ³l Ã©rtetÅ‘dÅ‘, hogy a hÃ-rszerzÃ©snÃ©l vaskos dossziÃ©kat Ã¡llÃ- japÃ¡n katonai vezetÅ‘irÅ‘l. KÃ¼lÃ¶nÃ¶s tekintettel a valaha AmerikÃ¡ban tanulmÃ¡nyokat folytatott szemÃ©lyekre, illetve kÃ¼lÃ¼gyi szolgÃ¡latot teljesÃ-tettekre. Yamamoto, aki a Harvardon vÃ©gzett, Ã©s kÃ©sÅ‘bb a washingtoni japÃ¡n kÃ¶vetsÃ©g tengerÃ©szeti attasÃ©ja volt, duplÃ¡n is kÃ©pbe kerÃ¼lt. Ã•gy tudhattÃ¡k rÃ³la, hogy megrÃ¶gzÃ¶tt szerencsejÃ¡tÃ©kos, szigo parancsnok, Ã©s bÃ¡r kissÃ© babonÃ¡s, de katonai kÃ©rdÃ©sekben realista. Aki, miutÃ¡n felismerte a repÃ¼lÅ‘gÃ©pek fontoss a haditengerÃ©szetben, mÃ©g repÃ¼lÅ‘leckÃ©ket is vett. A csÃ¡szÃ¡ri flotta fejlesztÃ©sÃ©t abba az irÃ¡nyba igyekezett befoly Hogy milyen sikerrel, arra a pearl harbori esemÃ©nyek adtak csattanÃ³s vÃ¡laszt. JellemvonÃ¡sai kÃ¶zÃ¼l kiemelkedett a mÃ¡r-mÃ¡r mÃ¡niÃ¡kus pontossÃ¡g. Mindig ragaszkodott a munka-, Ã¼tem- Ã©s Ãºtitervek percnyi pontossÃ¡gÃº betartÃ¡sÃ¡hoz Beosztottjait nem tÅ±rte el a legkisebb kÃ©sÃ©st sem. Az amerikaiak ismertÃ©k Ãºiterveit, Ã-gy Ã¶sszevethettÃ©k azokat a indulÃ¡sok Ã©s Ã©rkezÃ©sek idÅ‘pontjaival. Arra a megÃ¡llapÃ-tÃ¡sra jutottak, hogy a tengernagy programja szinte sosem tÃ©r az elÅ‘zetesen megadottÃ³l. Ezzel olyan Ã¼tÅ‘kÃ¡rtya kerÃ¼lt a kezÃ¼kbe, melyet alkalomadtÃ¡n ki lehetett jÃ¡tszani a pÃ³kerezÃ©sben verhetetlen admirÃ¡lis ellen.

A vÃ©gzetes Ãºtiterv

1943. Ã¡prilis 14-Ã©n hajnalban a lehallgatÃ³k elcsÃ-ptÃ©k a Yamamoto ellenÅ‘rzÅ‘ kÃ¶rÃºtjÃ¡nak ÃºtitervÃ©t tartalmazÃ³, rejtje Ã¼zenetet. A tengernagy a Salamon-szigeteki Bougainville kÃ¶rnyÃ©kÃ©nek elÅ‘retolt helyÅ‘rsÃ©gÃ©t szÃ¡ndÃ©kozott meglÃ¡togatni. A Bismarck-szigeti RabaulbÃ³l Ã¡prilis 18-Ã¡n, tokiÃ³i idÅ‘ szerint reggel 6-kor startolÃ³ gÃ©p cÃ©lÃ¡llomÃ¡sa a Bougainville-szigeti Ballale, melynek repterÃ©re a terv szerint 8.00-kor Ã©rkezik a "kÃ¶zepes bombÃ¡zÃ³gÃ©p" Ã©s hat vadÃ¡szbÃ³l Ã¡llÃ³ kÃ-sÃ©rete. Ahonnan Yamamoto egybÅ‘l a kÃ¶zeli Buin szigetÃ©n lÃ©vÅ‘ helyÅ‘rsÃ©gre indul, egy "tengera elhÃ¡rÃ-tÃ³ hajÃ³" fedÃ©lzetÃ©n. VisszatÃ©rtÃ©t Ã©s a ballalei bÃ¡zis megtekintÃ©sÃ©t kÃ¶vetÅ‘en az indulÃ¡st Rabaulba 15. tÅ±ztÃ©k ki. A megfejtett rÃ¡diÃ³tÃ¡virat rÃ¶gtÃ¶n Nimitz tengernagy, csendes-Ã³ceÃ¡ni flotta-fÅ‘parancsnok kezÃ©be kerÃ¼lt. A azon nyomban megkereste, hogy melyik is a Yamamoto ÃºtvonalÃ¡hoz legkÃ¶zelebb esÅ‘ tÃ¡maszpontjuk. A tÃ©rkÃ©p elÃ¡rulta hogy elmÃ©letileg a Guadalcanal szigetÃ©n Ã¡llomÃ¡sozÃ³ vadÃ¡szoknak van esÃ©lyÃ¼k az ellensÃ©ges fÅ‘vezÃ©r gÃ©pÃ©r elfogÃ¡sÃ¡ra. UtasÃ-totta hÃ¡t Halsey tengernagyot, a tÃ©rsÃ©g parancsnokÃ¡t, aki KapjÃ¡tok el a fattyÃºt! vÃ©gezetÅ± Ã¼zenetÃ©vel azonnal le is passzolta a feladatot Mitscher tengernagynak. A Guadalcanalon Ã¡llomÃ¡sozÃ³ repÃ¼lÅ‘erÅ‘k fÅ‘nÃ¶ke tÃ¶rzsÃ©vel haladÃ©ktalanul nekilÃ¡tott kisÃ¼tni valami Ã©pkÃ©zlÃ¡b haditervet.

DilemmÃ¡k

MÃ-g Å‘k a bevetÃ©s kivitelezhetÅ‘sÃ©gÃ©n rÃ¡gÃ³dtak, Nimitz azon emÃ©sztÅ‘dÃ¶tt, hogy megÃ©ri-e Yamamoto elpusztÃ-tÃ kockÃ¡ra tenni kÃ³dfejtÅ‘i minden sikerÃ©t. Mivel tengernagyuk lelÃ¶vÃ©sÃ©bÅ‘l a japÃ¡nok egybÅ‘l rÃ¡jÃ¶hetnek, hogy az ellen kÃ©pes Ã¼zeneteik olvasÃ¡sÃ¡ra, Ã©s gyÃ¶keresen megvÃ¡ltoztatjÃ¡k kÃ³dolÃ¡si rendszerÃ¼ket. EzÃ©rt egyik tÃ¡vmondatÃ¡b azt javasolta Halseynek, sugalmazzÃ¡k a bevetÃ©sre kÃ¼ldÃ¶tt pilÃ³tÃ¡knak azt, hogy az informÃ¡ciÃ³ az ausztrÃ¡l-parti megfigyelÅ‘ktÅ‘l szÃ¡rmazik, akik "egy meg nem nevezett tÃ¡bornok vagy admirÃ¡lis kÃ¶zelgÅ‘ tÃ©rsÃ©gbe Ã©rkezÃ©sÃ©rÅ‘l" jelentÃ©seket. MiutÃ¡n minden oldalrÃ³l kÃ¶rÃ¼ljÃ¡rta a kÃ©rdÃ©st, Ãºgy talÃ¡lta, hogy a japÃ¡n vezÃ©rkar - legragyogÃ³bb koponyÃ¡jÃ¡nak pusztulÃ¡sÃ¡val - Ã¶sszehasonlÃ-thatatlanul tÃ¶bbet veszÃ-t az amerikainÃ¡l, melynek legrosszabb esetben is csak hÃ-rszerzÃ©se Ã¡tmeneti "megsÃ¼ketÃ¼lÃ©sÃ©vel" kellett szÃ¡molnia. EzÃ©rt, mikor MitscherÃ©k megvalÃ³sÃ-thatÃ³ te Ã¡lltak elÅ‘, elrendelte annak vÃ©grehajtÃ¡sÃ¡t. A Yamamoto halÃ¡los Ã-tÃ©letÃ©nek bizonyult Ã¼zenethez befejezÃ©sÃ¼l hozzÃ¡tette: JÃ³ szerencsÃ©t Ã©s jÃ³ vadÃ¡szatot!

NÃ©hÃ¡ny forrÃ¡s tudni vÃ©li, hogy Nimitz a legmagasabb helyekrÅ‘l kÃ©rt felhatalmazÃ¡st a tÃ¡madÃ¡sra. Megnevezik King tengernagy - flotta-fÅ‘parancsnokot, Knox tengerÃ©szeti minisztert, sÅ‘t Roosevelt elnÃ¶kÃ¶t is. TovÃ¡bbÃ¡ azt, hogy a

felsoroltak beleegyezÃ©sÃ¼k megadÃ¡sa elÅ‘tt mÃ©g az egyhÃ¡z vÃ©lemÃ©nyÃ©t is kikÃ©rtÃ©k az Ã¼gyben, nehogy kÃ©sÅ kÃ¶zÃ¶nsÃ©ges gyilkossÃ¡gnak bÃ©lyegezzÃ©k az akciÃ³t. Mivel ilyen feljegyzÃ©seket nem talÃ¡ltak, a "szakÃ©rtÅ‘k" Ãºgy se hogy ezek szÃ¡ndÃ©kosan lettek kihagyva az archÃ-vumokbÃ³l. MÃ¡sok viszont azt mondjÃ¡k, hogy Nimitz, mint a tÃ©rsÃ©g felelÅ‘s parancsnoka, ennÃ©l sokkalta nagyobb szabÃ¡sÃº hadmÅ±veletekrÅ‘l is sajÃ¡t hatÃ¡skÃ¶rÃ©ben dÃ¶nthetett, nemhogy ekkorka volumenÅ± akciÃ³rÃ³l. Ã‰ppen ezÃ©rt szÃ¼ksÃ©ge sem volt semminemÅ± felsÅ‘bb szintÅ± jÃ³vÃ¡hagyÃ¡sra.

Milyen tÃ-pusÃº vadÃ¡szgÃ©peket kÃ¼ldjenek?

A terv kidolgozÃ¡sa elÅ‘tt szÃ¡mos kÃ©rdÃ©st kellett MitscherÃ©knek megvitatni. Melyik tÃ-pus alkalmas rÃ¡, hogy Bougainville-i elrepÃ¼ljÃ¶n, ott lÃ©giharcot vÃ-vjon, majd visszatÃ©rjen Guadalcanalra? HÃ¡ny gÃ©p kell hozzÃ¡? Milyen tÃ-pussal Ã©rkezik Yamamoto? A japÃ¡nok szÃ¡mÃ-tÃ¡sba jÃ¶hetÅ‘ kÃ©tmotorosai kÃ¶zÃ¼l a flotta Ãºjabb Mitsubishi G4M "Betty"-jÃ©vel, vagy a hadsereg rÃ©gebbi - hasonlÃ³ gyÃ¡rtmÃ¡nyÃº - Ki-21 "Sally"-jÃ©vel? Mi a helyzet a kÃ¶zeli Kahili-ben Ã¡llomÃ¡sozÃ³, legalÃ¡bb 75 japÃ¡n vadÃ¡szgÃ©ppel? Vajon ez az alakulat kÃ¼ld-e dÃ-szkÃ-sÃ©retet a Yamamoto-fÃ©le kÃ¶telÃ©k fogadÃ¡sÃ¡ra? Ã‰s akkor mekkorÃ¡t? Az elsÅ‘ kÃ©rdÃ©scsoportra leltÃ©k meg leghamarabb a vÃ¡laszt. A Guadalcanalon Ã¡llomÃ¡sozÃ³ tÃ-pusok kÃ¶zÃ¼l a flotta F4F Wildcat-jei, vagy a tengerÃ©szgyalogsÃ¡g F4U Corsair-jei, mÃ©g pÃ³ttartÃ¡lyokkal felszerelve sem rendelkeztek a kellÅ‘ hatÃ³sugÃ¡rral. EzÃ©rt csakis a hadsereg lÃ©gierejÃ©nek P-38 Lightningjei hajthattÃ¡k vÃ©gre a kÃ¼ldetÃ©st. De az USAAF 339. repÃ¼lÅ‘szÃ¡zadÃ¡nak gÃ©pei is csak Ãºgy, hogy kÃ©t 624 literes pÃ³ttankjuk legalÃ¡bb egyikÃ©nek helyÃ©n 1172 litereset fÃ¼ggesztenek.

A kupaktanÃ¡cs

John Mitchell, a 339-esek szÃ¡zadparancsnoka Ã©ppen tÃ¡bori Ã¡gyÃ¡n szundikÃ¡lt, mikor parancsnoka, Vicellio alezredes, a 357-es vadÃ¡szezred elsÅ‘ embere bedugta fejÃ©t sÃ¡trÃ¡ba. Mitch, azt akarjÃ¡k, hogy azonnal jelentkezzÃ¼nk a Henderson reptÃ©ri parancsnoksÃ¡gon. Van valami kÃ¼lÃ¶nleges feladat a szÃ¡modra. A rovarokkal, hÅ‘sÃ©ggel Ã©s hasmenÃ©ssel kÃ¼szkÃ¶dÅ‘ Ã‘rnagy kelletlenÃ¼l tÃ¡pÃ¡szkodott fel. Amikor belÃ©ptek a parancsnoki fedezÃ©kbe, lÃ¡ttÃ¡k, hogy dugig van tengerÃ©sz Ã©s tengerÃ©szgyalogsÃ¡gi tisztekkel, akik mind egyszerre beszÃ©ltek. A lÃ¡rmÃ¡tÃ³l hÃ¡trahÅ‘kÃ¶ltek, de nem Ã© igazÃ¡n elÃ¡mulni a zsibvÃ¡sÃ¡ron. Condon Ã‘rnagy, a hadmÅ±veleti tervezÃ©stÅ‘l ugyanis, egy Halsey tengernagytÃ³l szÃ¡rmazÃ³ rÃ¡diÃ³Ã¼zenetet dugott Mitchell orra alÃ¡. A papÃ-ron az Ã¡llt, hogy 18-Ã¡n Yamamoto 500 km-es repÃ¼lÅ‘Ãºtra indul Rabaul-bÃ³l Bouganville-be, Ã©s megadta mÃ©g ballale-i leszÃ¡llÃ¡sÃ¡nak pontos idejÃ©t is. A benti heves vita tehÃ¡t arrÃ³l folyt, hogy' kapjÃ¡k el Yamamoto-t. Hamar rÃ¡jÃ¶ttem, hogy csakis azÃ©rt vagyok itt, mert az Å‘ gÃ©peik hatÃ³sugara ehhez az akciÃ³hoz kevÃ©s. KÃ¼lÃ¶nben a kÃ¶zelÃ©be se engedtek volna! Egy szÃ³t se szÃ³ltam, csak hallgattam, ahogy azon civakodnak, Ã©n mikÃ©nt hajtsam vÃ©gre majd a feladatot. KÃ©tfÃ©le elkÃ©pzelÃ©s csapott Ã¶ssze. Az egyik szerint mÃ©g a leszÃ¡llÃ¡s elÅ‘tt kell lelÅ‘ni a Yamamoto-t szÃ¡llÃ-tÃ³ bombavetÅ‘t. A mÃ¡sik tÃ¡bor viszont Ãºgy vÃ©lte, hogy kÃ©sÅ‘bb ÃºtkÃ¶zve tengeren kÃ©ne lecsapni, Ã©s bombÃ¡kkal, fedÃ©lzeti fegyverekkel tengernagyostÃ³l elsÃ¼llyeszteni a hajÃ³t. RÃ¶gvest felrÃ©mlett bennem, hogy lÃ©vÃ©n a hadsereg pilÃ³tÃ¡ja, nemhogy egy tengeralattjÃ¡rÃ³-elhÃ¡rÃ-tÃ³t nem tudok megkÃ¼lÃ¶nbÃ¶ztetni egy mÃ¡sik hadihajÃ³tÃ³l, de mÃ©g egy tengeralattjÃ¡rÃ³t se nagyon, egy rendes hajÃ³tÃ³l. Mikor vÃ©gre szÃ³t kaptam, hangot adtam a mÃ¡sodik elkÃ©pzelÃ©st illetÅ‘, tÃ¶bbi kÃ©telyemnek is. Ha netÃ¡n el is sÃ¼llyesztjÃ¼k Yamamoto "bÃ¡rkÃ¡jÃ¡t", azt tÃºlÃ©lheti mentÅ‘csÃ³nakba szÃ¡llva vagy partraÃºszva. RÃ¡adÃ¡sul a keresgÃ©lÃ©s Ã©s a tÃ¡madÃ¡s tÃºl sok venne igÃ©nybe egy olyan tÃ©rsÃ©gben, ahol alig 40 km-re, kÃ¶zel 100 ellensÃ©ges vadÃ¡szgÃ©p Ã¡ll kÃ©szÃ¼ltsÃ©gben. RiadÃ³ztatÃ¡suk esetÃ©n pedig, alacsonyan akciÃ³zÃ³ kÃ¶telÃ©kÃ¼nk a lehetÅ‘ legrosszabb helyzetbÅ‘l kÃ©nyszerÃ¼lne harcra szÃ¡llni velÃ¼k. A vita, jÃ³ Ã©g tudja meddig folytatÃ³dott volna, ha Mitscher tengernagy bele nem un a szÃ³csÃ©plÃ©sbe, Ã©s nem hallgattatja beosztottjait. "Mivel Mitchell Å‘rnagyÃ© a feladat, Ãºgy gondolom, hagyjuk, hogy Ãºgy csinÃ¡lja, ahogyan Å‘ akarja!"- mondta ki a tÃ¡rgyalÃ¡st berekesztÅ‘ szentenciÃ¡t.

A haditerv

MiutÃ¡n az Å‘rnagy megtudta, hogy a minimÃ¡lisan szÃ¼ksÃ©ges pÃ³ttartÃ¡lymennyisÃ©g mÃ©g az Ã©jjel megÃ©rkezik Port Moresby-bÅ‘l, azokon kÃ-vÃ¼l mÃ¡r csak 1 db-ot kÃ©rt gÃ©pÃ©be a flottÃ¡nÃ¡l rendszeresÃ-tett - a hadseregÃ©nÃ©l szÃ¡zszor megbÃ-zhatÃ³bb - irÃ¡nytÅ±kbÅ‘l. AztÃ¡n a felderÃ-tÅ‘ktÅ‘l Ã¶sszeszedte az adatokat a cÃ©lterÃ¼let lÃ©gvÃ©delmÃ©rÅ‘l, Ã©s megtudakolta a vÃ¡rhatÃ³ idÅ‘jÃ¡rÃ¡st. A kellÅ‘ informÃ¡ciÃ³k birtokÃ¡ban tÃ©rt vissza sÃ¡trÃ¡ba, ahol az elsÅ‘ vÃ¡ltozatot figyelembe vÃ©ve, nagy kedvvel lÃ¡tott munkÃ¡hoz. A Condon Å‘rnagytÃ³l kapott Ãºtvonaltervet felhasznÃ¡lva dolgozta ki a bevetÃ©s tervÃ©t. Yamamoto startjÃ¡nak Ã©s Ã©rkezÃ©sÃ©nek idejÃ©bÅ‘l Ãºgy szÃ¡mÃ-totta, hogy a japÃ¡n gÃ©p 290 km/h sebessÃ©ggel fog r Mivel a P-38 leggazdasÃ¡gosabb utazÃ³sebessÃ©ge kis magassÃ¡gon 320 km/h volt, a 8 km/h-s ellenszÃ©llel szÃ¡molva a startot 7.20-ra, a kÃ¶telÃ©k - gyÃ¼lekezÃ©s utÃ¡ni - indulÃ¡sÃ¡t 7.35-re tÅ±zte ki. Az elfogÃ¡s tervezett idÅ‘pontjÃ¡t 9.35-re tette. Az Ãºtvonalat 5 szakaszra osztotta, mely vÃ©gig - szÃ¡zada Ã©szlelÃ©sÃ©nek megelÅ‘zÃ©sÃ©re - a kÃ¶zbeesÅ‘ szigetektÅ‘l 80 km-re vezetett. Ez persze azt jelentette, hogy Ãºgy kell megtenniÃ¼k 15-30 m-es magassÃ¡gban repÃ¼lve a kÃ¶zel 650 km-t, hogy tÃ¡jÃ©kozÃ³dÃ¡si pontot sehol sem lÃ¡tva, egÃ©sz Ãºton hozzÃ¡vetÅ‘leges szÃ¡mÃ-tÃ¡sokra lesznek utalva. Ilyen kÃ¶rÃ¼lmÃ©nyek kÃ¶zÃ¶tt, ekkora tÃ¡volsÃ¡gbÃ³l az elfogÃ¡s esÃ©lye 1000 volt az 1-hez. 18 bevethetÅ‘ gÃ©pÃ©hez nehÃ©z pilÃ³tÃ¡kat kivÃ¡lasztani, mert szÃ¡zadÃ¡bÃ³l mindegyik jelentkezett. Az elfogÃ¡st Ãºgy tervezte, hogy Bougainville Ã©s a japÃ¡n formÃ¡ciÃ³ megpillantÃ¡sakor a kÃ¶telÃ©kbÅ‘l egy nÃ©gy gÃ©pes raj kivÃ¡lik, mely elintÃ©zi a leszÃ¡llÃ¡shoz kÃ©szÃ¼lÅ‘dÅ‘ bÃ©s megvÃ-v hat kÃ-sÃ©rÅ‘jÃ©vel. A tÃ¶bbi 14 Lightning pedig rÃ¶gtÃ¶n 6000 m-re emelkedik, Ã©s szembeszÃ¡llva a KahilibÃ³l vÃ¡rhatÃ³ vadÃ¡szokkal, biztosÃ-tja a lÃ©gteret. OdafelÃ© termÃ©szetesen szigorÃº rÃ¡diÃ³zÃ¡si tilalom volt Ã©rvÃ©nyben, Ã-gy Mitchell csak jelekkel utasÃ-thatta gÃ©peit szÃ©tszÃ³rÃ³dÃ¡sra, illetve Ã¶sszezÃ¡rkÃ³zÃ¡sra.

A 17-Ã©n este tartott eligazÃ-tÃ¡son a kivÃ¡lasztottakat beosztottam a kÃ¶telÃ©k nÃ©gy rajÃ¡ba. KijelÃ¶ltem a bombÃ¡zÃ³ra

tÃ¡madÃ³ kÃ¶telÃ©k nÃ©gy pilÃ³tÃ¡jÃ¡t. Mivel legalÃ¡bb 50 ellensÃ©ges vadÃ¡sz megjelenÃ©sÃ©re szÃ¡mÃ-tottam, a rÃ©gen v
parÃ¡zs kÃ¼zdelemre valÃ³ tekintettel, magamra vÃ¡llaltam a hÃ¡rom fentrÅ‘l biztosÃ-tÃ³ raj vezetÃ©sÃ©t. Nem volt nehÃ©z
dÃ¶ntÃ©s, mivel jobb mulatsÃ¡gnak Ã-gÃ©rkezett, mint a kÃ©tmotoros leszedÃ©se. SemmikÃ©pp sem szerettem volna
elszalasztani a vÃ¡rhatÃ³ "nagy zsÃ¡kmÃ¡nyt".

Az Ã-tÃ©let napja

18-Ã¡n hajnalhasadÃ¡skor a szerelÅ‘k felfÃ¼ggesztettÃ©k a pÃ³ttartÃ¡lyokat. A nagyokbÃ³l gÃ©penkÃ©nt csak 1 db jutott, ezÃ©
pilÃ³tÃ¡knak a hosszÃº Ãºton az aszimmetrikus terhelÃ©s kellemetlensÃ©geivel is meg kellett birkÃ³zni. TermÃ©szetesen a
Mitchell Ã¡ltal igÃ©nyelt irÃ¡nytÅ± is a helyÃ©re kerÃ¼lt. A vezÃ©r 7.10-kor gurult ki a startra. A kÃ¶telÃ©k a tervek szerint
gyÃ¼lekezett a reptÃ©r lÃ©gterÃ©ben. Az utolsÃ³kÃ©nt indulÃ³ "gyilkos raj" egyik Lightningje azonban felszÃ¡llÃ¡s kÃ¶zben
defektet kapott, Ã-gy nem tarthatott velÃ¼k. EbbÅ‘l a rajbÃ³l csakhamar mÃ©g egy gÃ©p kiesett, mivel Ã¼zemanyag-ellÃ¡tÃ³
rendszerÃ©t nem lehetett Ã¡tkapcsolni pÃ³ttankbÃ³l tÃ¶rtÃ©nÅ‘ fogyasztÃ¡sra. Mitchell rÃ¶gtÃ¶n jelzett Holmes Ã©s Hine
fÅ‘hadnagyoknak, hogy foglaljÃ¡k el Tom Lanphier szÃ¡zados Ã©s kÃ-sÃ©rÅ‘je Rex Barber fÅ‘hadnagy mellett a rajban
megÃ¼rÃ¼lt kÃ©t helyet. A nyugat felÃ© fordulÃ³ szÃ¡zad a tervnek megfelelÅ‘en, nÃ©hÃ¡ny mÃ©terrel a tenger hullÃ¡mai fele
repÃ¼lt. A horizonton se hajÃ³, se repÃ¼lÅ‘gÃ©p nem lÃ¡tszott. A fÃ¼lkÃ©kben pokoli meleg volt. MÃ©g a vezÃ©r is elbÃ³bisk
nÃ©hÃ¡nyszor. Nem volt meglepÅ‘, mivel a bevetÃ©st megelÅ‘zÅ‘ napok izgalmÃ¡ban sem enni, sem aludni nem tudtam
rendesen. SzerencsÃ©re csak mÃ¡sodpercekre ragadt le a szemem. Egyik pilÃ³tÃ¡mnak viszont hosszabban. Arra eszmÃ©lt
fel, lÃ©gcsavarja a hullÃ¡mokat Ã©rve telifrÃ¶cskÃ¶li szÃ©lvÃ©dÅ‘jÃ©t. A vÃ©rfagyasztÃ³ Ã©bresztÃ©s aznapra holtbiztos, hog
az Ã¡lmot a szemeibÅ‘l! Az utolsÃ³ fordulÃ³pontot, az Auguszta csÃ¡szÃ¡rnÅ‘-Ã¶blÃ¶t 4 perces kÃ©sÃ©ssel Ã©rtÃ¼k el. A pÃ¡rÃ
idÅ‘ben a nap Ã©ppen szembe sÃ¼tÃ¶tt. Semmit sem lÃ¡ttam. Nemhogy repÃ¼lÅ‘gÃ©peket, de mÃ©g a szÃ¡razfÃ¶ldet sem! F
ideges lettem. Jeleztem, hogy zÃ¡rkÃ³zzanak fel. Rajomban bal kÃ-sÃ©rÅ‘kÃ©nt repÃ¼lt a szÃ¡zad legÃ©lesebb szemÅ± pilÃ³tÃ
Canning fÅ‘hadnagy. 9.40-kor, a kÃ©tÃ³rÃ¡s sÃ¼ket csendet megtÃ¶rve kiÃ¡ltott bele az Ã©terbe:

"EllensÃ©g! 11 Ã³rÃ¡nÃ¡l, fent!"

JÃ³magam is megpillantottam kÃ¶telÃ©kÃ¼ket. A hÃ¡ttÃ©rbÅ‘l felsejlÅ‘ hegy felett nem is egy, hanem kÃ©t bombÃ¡zÃ³t Ãºgy 15
m-en, Ã©s 300-400 m-rel magasabban a hat kÃ-sÃ©rÅ‘t. De a vÃ¡rt, nagy lÃ©tszÃ¡mÃº dÃ-szkÃ-sÃ©ret egyelÅ‘re nem mutatko
kÃ©tmotorosok siklÃ¡sban voltak. Ballalet megcÃ©lozva kÃ©szÃ¼lÅ‘dtek a leszÃ¡llÃ¡sra. Hogy biztosak legyÃ¼nk Yamamoto
elpusztÃ-tÃ¡sÃ¡ban, mind a kettÅ‘t le kellett szedni. "LÃ¡tom Å‘ket!" - nyugtÃ¡ztam, majd kiadtam a parancsot: "pÃ³ttartÃ¡lyokat
ledobni!" A megbeszÃ©ltek szerint ezutÃ¡n 11 gÃ©p rÃ¶gtÃ¶n, engem kÃ¶vetve, teljes gÃ¡zzal emelkedni kezdett. Ãšjabb, rÃ¶v
utasÃ-tÃ¡som a "gyilkos rajnak" szÃ³lt: "Tom, tegyÃ©tek mindkettÅ‘t hidegre!"

Lanphier Ã©s Barber, megszabadulva pÃ³ttankjaiktÃ³l emelkedÅ‘fordulÃ³val a bombÃ¡zÃ³k felÃ© vettÃ©k az irÃ¡nyt. Holmes
azonban kÃ©ptelen volt ledobni, ezÃ©rt a tenger felÃ© kormÃ¡nyozva gÃ©pÃ©t, a hullÃ¡mokat sÃºrolva igyekezett valahogy
megszabadulni tÅ‘lÃ¼k. Hine Ã¡rnyÃ©kkÃ©nt kÃ¶vette. A vezÃ©r Ã©s kÃ-sÃ©rÅ‘je kettesben maradva emelkedett tovÃ¡bb. Ah
kÃ¶zeledtek a bombÃ¡zÃ³khoz, lÃ¡ttÃ¡k, hogy azok "Betty" tÃ-pusÃºak. A szÃ¡zados hirtelen hÃ¡rom, bal felÅ‘l rÃ¡juk csapÃ³
Zero-t fedezett fel. 90 fokos bedÃ¶ntÃ©ssel fordultam felÃ©jÃ¼k. KÃ¶zben az Ã©len haladÃ³ mÃ¡r tÃ¼zet is nyitott. SzÃ¡rnyaib
elhelyezett kÃ©t gÃ©pÃ¡gyÃºja szÃ¼rke fÃ¼stcsÃ-kot hÃºzott az Ã©gre. PocsÃ©k Ã©rzÃ©s volt arra gondolni, hogy lÃ¶vedÃ©
kikÃ©szÃ-thetnek, mielÅ‘tt legalÃ¡bb rÃ¡lÅ‘nÃ©k. Egy mÃ¡sodperc Ã©s mÃ¡r egymÃ¡ssal szemben voltunk. Ã‰n jobban cÃ©loz
Sorozatom valÃ³sÃ¡ggal lefÅ±rÃ©szelte bal szÃ¡rnyÃ¡t. A Zero fÃ¼stÃ¶t Ã©s lÃ¡ngot okÃ¡dva cigÃ¡nykerekezett lefelÃ©. A
mÃ¶gÃ¶tte repÃ¼lÅ‘k szÃ©trebbenve kezdtek meredek emelkedÃ©sbe. Sorozatom nyomjelzÅ‘i Ã©ppen kÃ¶zÃ¶ttÃ¼k szÃ¡guld
Ã¡t. Nem vesztegettem tÃ¶bb idÅ‘t Ã©s lÅ‘szert rÃ¡juk, hanem leborÃ-tva inkÃ¡bb a szÃ¡razfÃ¶ld felÃ© iszkolÃ³ bombÃ¡zÃ³kat
kerestem. A parttÃ³l keletre, Zero-k gyÅ±rÅ±jÃ©ben egy Lightning kÃ¼zdÃ¶tt. Egy rÃ¶pke mÃ¡sodpercig egyszerre lÃ¡ttam
mÃ©g jobbra Rex-et, elÃ¶l magasan az elszelelÅ‘ Zero-kat Ã©s balra, a fatetÅ‘kÃ¶n, egy villÃ¡mgyorsan mozgÃ³ Ã¡rnyÃ©kot. "A
lesz Yamamoto gÃ©pe!" - villant fel bennem. Teljes gÃ¡zzal, rÃ¡nyomva eredtem a Kahili vadÃ¡szreptÃ©r felÃ© menekÃ¼lÅ‘
"Betty" utÃ¡n. A zuhanÃ¡sban tÃºlsÃ¡gosan is felgyorsultam. "HÃ©! MÃ©g utÃ³bb leelÅ‘zÃ¶d!" Visszavettem a gÃ¡zbÃ³l, mikÃ¶z
kissÃ© felhÃºztam az orrot Ã©s ellenkezÅ‘leg csÅ±rve, mint lÃ©pve megcsÃºsztattam a Lightninget. A sebessÃ©g kellÅ‘en
lecsÃ¶kkent. Ekkor bukkant fel ismÃ©t a lerÃ¡zottnak hitt kÃ©t Zero. JobbfelÅ‘l zuhanva igyekeztek elvÃ¡gni Yamamoto gÃ©pÃ©
A halÃ¡los versenyfutÃs kÃ¶vetkezÅ‘ 8-10 mÃ¡sodpercÃ©nek tÃ©tje maga a bombÃ¡zÃ³ volt. Nem tÃ¶rÅ‘dve a vadÃ¡szokkal cs
"Betty"-re koncentrÃ¡ltam. A jobb hÃ¡tsÃ³ negyedbÅ‘l kÃ¶zelÃ-tettem hozzÃ¡. LÅ‘tÃ¡volba kerÃ¼lt. Sorozatom elsÅ‘ lÃ¶vedÃ©ke
tÃ¶rzsÃ©be csapÃ³dtak. A kÃ¶vetkezÅ‘k elÅ‘bb a jobb motort, majd az egÃ©sz szÃ¡rnyat lÃ¡ngba borÃ-tottÃ¡k. A hÃ¡ta mÃ¶gÃ©
fordultam, alig 50 m-re lÃ¶vÃ©szÃ©nek gÃ©pÃ¡gyÃºjÃ¡tÃ³l. De nem jutott hozzÃ¡, hogy kihasznÃ¡lja a remek lÃ¶vÅ‘helyzetet. Ig
Ã©n sem, mert sÃ©rÃ¼lt szÃ¡rnya abban a minutumban leszakadt, Ã©s a bombÃ¡zÃ³ a dzsungelbe vÃ¡gÃ³dva felrobbant. Ã•gy
vÃ©gezte Pearl Harbor mÃ©szÃ¡rosa! Ki sem fÃºjhattam magam, mert a bosszÃºÃ¡llÃ³k mÃ¡r rajtam voltak. SegÃ-tsÃ©get kÃ©
de senki sem jelentkezett. A Zero-k kemÃ©nyen szorongattak, mÃ©gsem talÃ¡ltak el. VÃ©gÃ¼l a tenger felÃ© sikerÃ¼lt egÃ©r
nyernem. Ahogy visszanÃ©ztem, hÃ¡rom, a sÅ±rÅ±bÅ‘l felszÃ¡llÃ³ fekete fÃ¼stoszlopot lÃ¡ttam.

A mÃ¡sik verziÃ³

Rex Barber abszolÃºte mÃ¡shogy adta elÅ‘ a tÃ¶rtÃ©nteket: FÃ©lpercnyire lehettÃ¼nk attÃ³l, hogy hÃ¡tuk mÃ¶gÃ© behelyezke
cÃ©lba vegyÃ¼k a bombÃ¡zÃ³kat, mikor Lanphier hirtelen balra kifordult, Ã©s szembetÃ¡madta a rÃ¡nk rontÃ³ Zero-kat. Okos
manÅ‘ver volt, mert ezzel eltÃ©rÃ-tette Å‘ket. Nekem meg nem kellett azon aggÃ³dnom, hogy esetleg mÃ¶gÃ©m jutva
megzavarjÃ¡k a vadÃ¡szatot. Ã‰lesen jobbra dÃ¶ntve igyekeztem a bombÃ¡zÃ³k hÃ¡tÃ¡ba kerÃ¼lni. Emiatt bal motorom
nÃ©hÃ¡ny mÃ¡sodpercre eltakarta mindkettÅ‘t. Mikor egyenesbe hoztam, mÃ¡r csak egy "Betty" billegett elÅ‘ttem. Hogy az elsÅ‘

vagy a hÃ¡tsÃ³, arrÃ³l fogalmam sem volt. Ekkor mÃ¡r alig 300 m-nyivel lehettÃ¼nk a terep felett. A menekÃ¼lÅ‘ pilÃ³ta mÃ©g jobban rÃ¡nyomva igyekezett meglÃ©pni elÅ‘lem. De elkÃ©sett vele. A fordulÃ³ ugyan kissÃ© balra vitt, de mÃ¡r alig 30 m-re jÃ¡rtam tÅ‘le. TÃ¶rzse fÃ¶lÃ¶tt Ã¡tlÃ¶ve elÅ‘bb a jobb motort talÃ¡ltam telibe. BurkolatÃ¡rÃ³l, jÃ³l lÃ¡thatÃ³an lemezdarabok vÃ¡lta HelyesbÃ-tettem az irÃ¡nyon, Ã©s mikor pont a farkÃ¡nÃ¡l voltam, ismÃ©t tÃ¼zet nyitottam. A lÃ¶vedÃ©kek cafatokra tÃ©ptÃ©k oldalkormÃ¡nyÃ¡t Ã©s Ã¡tlyuggattÃ¡k fÃ¼ggÅ‘leges vezÃ©rsÃ-kjÃ¡t. EnyhÃ©n jobbra helyesbÃ-tve, ismÃ©t a sÃ©rÃ¼lt motort s meg. Vastag, fekete fÃ¼st Ã¡rasztÃ¡sÃ¡val jelezte, hogy jÃ³ helyre mentek a golyÃ³k. AztÃ¡n finoman balra lÃ©pve vÃ©giglÅ‘tte ezt a szÃ¡rnyat, aztÃ¡n a tÃ¶rzset, vÃ©gÃ¼l a bal motort is. A hajsza kÃ¶zben lepillantva lÃ¡ttam, hogy a dzsungel fÃ¡i jÃ³, ha 30 m-re suhantak el alattunk. A kÃ©tmotoros hirtelen balra perdÃ¼lt. Mivel fordulÃ¡s kÃ¶zben kissÃ© le is lassult, csaknem belerohantam az elÅ‘ttem felmeredÅ‘ jobb szÃ¡rnyÃ¡ba. A motorbÃ³l Ã¶mlÅ‘ fÃ¼st teljesen elvakÃ-tott. KÃ©tsÃ©gbeesetten hÃºz bele. GyertyÃ¡ban emelkedve sajnos nem lÃ¡thattam, mikor lezuhant, csak kicsit kÃ©sÅ‘bb egy fÃ¼stoszlopot a fÃ¡k felett. A tenger felÃ© fordultam. RÃ¶gtÃ¶n Ã©szrevettem, hogy a hullÃ¡mok kÃ¶zelÃ©ben Holmes Ã©s Hine a mÃ¡sik bombÃ¡zÃ³t soroz ElÅ‘bbi lÃ¶vedÃ©kei telibe is kaptÃ¡k jobb motorjÃ¡t, melybÅ‘l fehÃ©r fÃ¼st kezdett dÅ‘lni. AztÃ¡n mindkÃ©t Lightning - ki tudja dÃ©l felÃ© fordulva, megszakÃ-totta a harcot. Nem hagyhattam futni a mÃ©g repÃ¼lÅ‘kÃ©pes kÃ©tmotorost. RÃ¡nyomva gyorsÃ-tottam. Ahogy mÃ¶gÃ¶tte felhÃºztam, mÃ¡ris tÃ¼zet nyitottam. A "Betty"-t egy iszonyatos robbanÃ¡s Ã-zekre tÃ©pte. A fÃ¼st Ã©s tÃ¶rmelÃ©kfelhÅ‘n Ã¡tszÃ¡guldva Ã©reztem, hogy tÃ¶bb darabja is eltalÃ¡lta gÃ©pem. Egy nagyobb a jobb oldalon leszakÃ-totta a kompresszorhÅ±tÅ‘t. Egy mÃ¡sik meg csÃºnyÃ¡n behorpasztotta a tÃ¶rzset, a pilÃ³tafÃ¼lke alatti rÃ©szen. IsmÃ felhÃºztam Ã©s kÃ¶rÃ¼lnÃ©zve megÃ©rtettem, hogy Holmes Ã©s Hine miÃ©rt nem Ã¼ldÃ¶zte tovÃ¡bb a megrongÃ¡lt bombÃ Addigra mÃ¡r mindketten a Kahili-bÅ‘l felszÃ¡llt vadÃ¡szokkal csatÃ¡ztak. Ãšgy lÃ¡ttam, Holmes egyet le is szedett kÃ¶zÃ¼lÃ¼k. KÃ¶zben viszont Hine, erÅ‘sen fÃ¼stÃ¶lgÅ‘ jobb motorral, hazafelÃ© igyekezett. Nem tudom mi lett vele, mert hirtelen egy Zero rontott rÃ¡m felÃ¼lrÅ‘l. JÃ³ nÃ©hÃ¡ny lyuk Ã¡rÃ¡n sikerÃ¼lt csak lerÃ¡znom. SÅ‘t, a forgolÃ³dÃ¡s kÃ¶zben az egyik, elÅ‘bb Holmes-Ã©kkal csatÃ¡zÃ³ Zero, valahogy elÃ©m kerÃ¼lt. Hamarosan mÃ¡r csobbant is. SzÃ©tnÃ©ztem, de nem talÃ¡ltam Ãºja ellenfelet. Sajnos kÃ©t tÃ¡rsamat sem. LeginkÃ¡bb Hine-Ã©rt aggÃ³dva, olajfoltokat kerestem a vÃ-zen. HÃ¡rmat is felfedeztem. Egy a "Betty"-re, a mÃ¡sik kettÅ‘ az imÃ©nt lepuffantott Zero-kra emlÃ©keztetett. TovÃ¡bb mÃ©gsem kutathattam, mert a benzinÃ³ra arra figyelmeztetett, hogy Ã¼zemanyagom Ã©ppen csak elÃ©g hazÃ¡ig.

Mit lÃ¡ttak az egÃ©szbÅ‘l a tÃ¶bbiek?

Azt kell mondani, hogy a felsÅ‘ lÃ©gtÃ©rbiztosÃ-tÃ³ szÃ¡zadtÃ¡rsak semmit. Viszont tÃ¶bben is hallottÃ¡k Lanphier segÃ©lykÃ© ezÃ©rt Mitchell az 1. raj Ã©lÃ©n a szorongatott szÃ¡zados felÃ© indult. A zuhanÃ¡sban egy-kettÅ‘re elÃ©rt csÃºcssebessÃ©gge pillanatok alatt az egyik Zero mÃ¶gÃ¶tt termett. TÃ¼zet nyitott, de Ãºgy lÃ¡tta, hogy nem Ã©rt el talÃ¡latot. ElszÃ¡guldva halÃ¡lra rÃ©mÃ-tett ellenfele mellett felhÃºzott, hogy ÃºjbÃ³l cÃ©lkeresztbe kapja. De mire megfordult, a japÃ¡n kÃ¶ddÃ© vÃ¡lt. Egyik kÃ-sÃ©rÅ‘je szintÃ©n rÃ¡lÅ‘tt egy menekÃ¼lÅ‘ Zero-ra, de neki sem volt szerencsÃ©je. Ezzel a lÃ©gi harc vÃ©get is Ã©rt. A 16 Lightning - kisebb, laza kÃ¶telÃ©kekben vagy egyesÃ©vel - Guadalcanal felÃ© hÃºzott. A formÃ¡ciÃ³ vÃ©gÃ©rÅ‘l Mitchell Å‘rna bÃ¼szkÃ©n jelentette parancsnoksÃ¡gÃ¡nak: a feladat vÃ©grehajtva! Holmes kilyukasztott tankja miatt a Russell-szigetek egyikÃ©n hajtott vÃ©gre kÃ©nyszerleszÃ¡llÃ¡st. Ray Hine fÅ‘hadnagy azonban Ã¶rÃ¶kre eltÅ±nt. BÃ¡zisukra, a "Fighter 2" reptÃ Lanphier az elsÅ‘k kÃ¶zÃ¶tt szÃ¡llt le. MÃ¡r besorolÃ¡skor telekÃ¼rtÃ¶lte az Ã©tert. Elkaptam Yamamoto-t! Elkaptam Yamamoto-t! - kurjongatta lelkesen. A sorban utÃ¡na leszÃ¡llÃ³k megrÃ¶kÃ¶nyÃ¶dÃ©sÃ©re a szÃ¡zados egy dzsippel Å‘rÃ¼ltkÃ szÃ¡guldozott fel-alÃ¡ a gÃ©pek kÃ¶zÃ¶tt, mikÃ¶zben azt Ã¼vÃ¶ltÃ¶zte, hogy Å‘ lÅ‘tte le a legjobb japÃ¡n tengernagyot. Barber 104 lyukkal a gÃ©pÃ©n a sereghajtÃ³k kÃ¶zÃ¶tt Ã©rt fÃ¶ldet. Kikecmeregve a pilÃ³tafÃ¼lkÃ©bÅ‘l megdÃ¶bbenve hallotta, hogy rajbÃ³l elsÅ‘kÃ©nt visszatÃ©rt Lanphier kÃ¶zben mÃ¡r szÃ©pen kisajÃ¡tÃ-totta magÃ¡nak az admirÃ¡lis lelÃ¶vÃ©sÃ©nek dicsÅ‘ Ã¶nzÅ‘ szÃ¡zados Ã¶rÃ¶mÃ©t csak nÃ¶velte, hogy - ez utÃ³bbi kettÅ‘vel egyÃ¼tt - mÃ¡r 7 gyÅ‘zelme volt. Barber jelentÃ©sÃ©b vadÃ¡szgÃ©p Ã©s kÃ©t bombÃ¡zÃ³ lelÃ¶vÃ©sÃ©rÅ‘l szÃ¡molt be. A mÃ¡sodikat, mÃ¡r mint korÃ¡bban megrongÃ¡ltat jelezte. A mindenkinÃ©l kÃ©sÅ‘bb visszatÃ©rÅ‘ Holmes viszont csak egy "Betty" megsemmisÃ-tÃ©sÃ©t jelentette.

A szigorÃºan titkos bevetÃ©srÅ‘l Mitscher a kÃ¶vetkezÅ‘ tÃ¡vmondatot kÃ¼ldte. PÃ¡pa a menyÃ©tnek. A P-38-asok Mitchell Å‘rnagy vezetÃ©sÃ©vel meglÃ¡togattÃ¡k Bougainville tÃ©rsÃ©gÃ©t. Helyi idÅ‘ szerinti 9.30 utÃ¡n lelÅ‘ttek kÃ©t bombÃ¡zÃ³t, me Zero kÃ-sÃ©rt. MegsemmisÃ-tettek mÃ©g egy tovÃ¡bbi - vÃ©lhetÅ‘en berepÃ¼lÃ©st vÃ©gzÅ‘ - bombavetÅ‘t Ã©s hÃ¡rom Zero- gyÅ‘zelmeik szÃ¡ma Ã-gy Ã¶sszesen 6. A bevetÃ©sbÅ‘l egy P-38-as nem tÃ©rt vissza. Ãšgy tÅ±nik, Ã¡prilis 18. a mi szerencsenapunk!

A bÃ¡trak jutalma

Mivel - elsÅ‘sorban Mitchell hibÃ¡jÃ¡bÃ³l - a bevetÃ©st nem kÃ¶vette hivatalos Ã©rtÃ©kelÃ©s, vÃ©gsÅ‘ soron Lanphier arathato minden babÃ©rt. Az Å‘rnagyot viszont csak az Ã©rdekelte, hogy sikeresen vÃ©grehajtottÃ¡k a parancsot. FÃ¼tyÃ¼ltem rÃ¡, hog kit illet valÃ³jÃ¡ban a dicsÅ‘sÃ©g. KizÃ¡rÃ³lag az szÃ¡mÃ-tott, hogy minimÃ¡lis vesztesÃ©ggel megÃºsztuk, Ã©s a leszedett gÃ© egyikÃ©ben ott pusztult Yamamoto! Csak kÃ©sÅ‘bb derÃ¼lt ki, hogy vele egyÃ¼tt tÃ¶rzsfÅ‘nÃ¶ke, Ugaki tengernagy is odaveszett. A hivatalos jelentÃ©s ugyan hÃ¡rom "Betty" Ã©s hÃ¡rom Zero lelÃ¶vÃ©srÅ‘l szÃ³lt, de a pilÃ³tÃ¡k - akkor mÃ©g nem lÃ©vÃ©n gÃ©peikben fotÃ³gÃ©ppuska - egyike sem tudta sem megerÅ‘sÃ-teni, sem megcÃ¡folni az elÅ‘adottakat. A szÃ¡zad m tagjai rÃ¡adÃ¡sul csak egyetlen fÃ¼stoszlopot lÃ¡ttak a dzsungel felett. A vezÃ©rkarban kÃ¶zben elÅ‘kÃ©szÃ-tettÃ©k a javaslat Mitchell Ã©s a "gyilkos raj" pilÃ³tÃ¡inak kitÃ¼ntetÃ©sÃ©re. MÃ-g ez zajlott, valamennyiÃ¼ket azonnal elÅ‘lÃ©ptettÃ©k. Az akciÃ azonban mindenkÃ©ppen titokban akartÃ¡k tartani, ezÃ©rt arrÃ³l semmifÃ©le hivatalos kÃ¶zlemÃ©nyt nem adtak ki. Ã•m a sajtÃ GuadalcanalrÃ³l hazatÃ©rÅ‘k elejtett megjegyzÃ©sei nyomÃ¡n, szagot fogott. Egyik riporterÃ¼k sÃ¼rgÅ‘sen Ãšj-ZÃ©landra utaz hogy talÃ¡lkozzon a szabadsÃ¡gra kÃ¼ldÃ¶tt Barberrel Ã©s Lanphierrel. ElkÃ©szÃ¼lt Ã-rÃ¡sÃ¡ban cÃ©lzott rÃ¡, hogy kettÅ‘jÃ¼k hamarosan Kongresszusi BecsÃ¼let Ã‰rdemÃ©remmel fogjÃ¡k kitÃ¼ntetni Yamamoto admirÃ¡lis gÃ©pÃ©nek lelÃ¶vÃ©sÃ©Ã© engedÃ©lyeztetÃ©sre leadott cikk nyomban Halsey asztalÃ¡ra kerÃ¼lt. A feldÃ¼hÃ¶dÃ¶tt tengernagy rÃ¶gtÃ¶n magÃ¡hoz

rendelte a "bÅ±nÃ¶sÃ¶ket". MiutÃ¡n rÃ¡juk zÃºdÃ-totta nem Ã©ppen szegÃ©nyes kÃ¡romkodÃ¡skÃ©szletÃ©bÅ‘l a legcifrÃ¡bb szidalmakat, szemÃ¼k lÃ¡ttÃ¡ra vÃ¡gta bele a papÃ-rkosÃ¡rba a felterjesztÃ©seket, mely Ã¶tjÃ¼ket a legmagasabb amerikai katonai kitÃ¼ntetÃ©sre javasolta. VÃ©gÃ¼l "retorziÃ³kÃ©nt" Å‘k is ugyanazt a HaditengerÃ©szeti Ã‰rdemkeresztet kaptÃ¡k m amit az akciÃ³ban rÃ©sztvevÅ‘ mÃ¡sik 11 pilÃ³ta. RÃ¡adÃ¡sul a kÃ©t "fecsegÅ‘t" sietve hazarendeltÃ©k az USA-ba, Ã©s a hÃ¡b alatt mÃ¡r nem is kerÃ¼ltek vissza a csendes-Ã³ceÃ¡ni frontra. A japÃ¡nok az 59 esztendÅ‘s, nagy tiszteletnek Ã¶rvendÅ‘ Yamamoto hÅ‘si halÃ¡lÃ¡nak tÃ©nyÃ©t csak mÃ¡jus vÃ©ge felÃ© tettÃ©k kÃ¶zzÃ©. AmerikÃ¡ban kizÃ¡rÃ³lag ezt kÃ¶vetÅ‘en, m jelenhetett meg az elsÅ‘ rÃ¶vidke cikk a technikailag bravÃºrosan kivitelezett tÃ¡madÃ¡srÃ³l. Hiszen addig "hivatalosan" senki sem tudhatta, hogy kit is szÃ¡llÃ-tott a megsemmisÃ-tett bombavetÅ‘. Mivel a bevetÃ©srÅ‘l az elsÅ‘ rÃ©szletes Ã-rÃ¡s Ã©s a hadÃ¼gyminisztÃ©rium elsÅ‘ hivatalos kÃ¶zlemÃ©nye egyarÃ¡nt 1945 szeptemberÃ©ben lÃ¡tott napvilÃ¡got, az ellensÃ©g nem fogott gyanÃºt Ã©s nem vÃ¡ltoztatott a kÃ³dokon. Az amerikai felderÃ-tÃ©s tehÃ¡t a hÃ¡borÃº hÃ¡trÃ©vÅ‘ Ã©veire is biztosÃ-ta fegyveres erÅ‘i szÃ¡mÃ¡ra a lÃ©pÃ©selÅ‘nyt.

De kiÃ© is valÃ³jÃ¡ban a lÃ©gi gyÅ‘zelem?

A vita lÃ©nyegÃ©ben a bevetÃ©s napja Ã³ta tart. Barber hiÃ¡ba Ã¼tÃ¶tte a vasat, miutÃ¡n tÃ©nykedÃ©sÃ¼ket nem lÃ¡tta sem parancsnokuk, sem szÃ¡zadtÃ¡rsaik kÃ¶zÃ¼l senki. EzÃ©rt nem is tÃ¡maszthattÃ¡k alÃ¡ egyikÃ¼k verziÃ³jÃ¡t sem. Barber Ã-gy magÃ¡ra maradt vetÃ©lytÃ¡rsa Ã¡llÃ-tÃ¡saival szemben. Mivel a sajtÃ³ a hÃ¡borÃº vÃ©gÃ©n a Lanphier-fÃ©le verziÃ³t kÃ¶zÃ¶lte melyet rÃ¡adÃ¡sul a hivatalos kÃ¶zlemÃ©ny is megerÅ‘sÃ-tett, a kÃ¶ztudatba vÃ©gÃ¼l az Å‘ gyÅ‘zelmekÃ©nt vonult be Yamam lelÃ¶vÃ©se. A vezÃ©rkarnÃ¡l kÃ¼lÃ¶nben sem szÃ-vesen bolygattÃ¡k volna a dolgot, hiszen Lanphier apja a Pentagon egyik tanÃ¡csadÃ³ja volt. Noha Mitchell Å‘rnagy mÃ¡r 1943-ban javasolta, hogy a lelÃ¶vÃ©st - Ã©s a dicsÅ‘sÃ©get - osszÃ¡k meg kettÅ‘jÃ¼k kÃ¶zÃ¶tt, arra csupÃ¡n 1973-ban tÃ¶rtÃ©ntek meg az elsÅ‘ lÃ©pÃ©sek. A dÃ¶ntÃ©s vÃ©gÃ¼l 1983-ban szÃ¼letett amibe Lanphier "belesÃ¡padt". A 339-es szÃ¡zad 1985-Ã¶s bajtÃ¡rsi talÃ¡lkozÃ³jÃ¡n aztÃ¡n kÃ¼lÃ¶nÃ¶s dolog derÃ¼lt ki egy 10 Ã©vvel korÃ¡bban forgatott dokumentumfilmbÅ‘l. A kÃ-sÃ©rÅ‘ Zero-k egyik pilÃ³tÃ¡ja, bizonyos Yanagiya Å‘rmester tÃºlÃ©lte a hÃ¡borÃºt, Ã©s elmondta, hogy az amerikaiak igazÃ¡bÃ³l nem hÃ¡rom, hanem kÃ©t "Betty"-t lÅ‘ttek le, melyekben mindenki elpusztult. Viszont a kÃ-sÃ©ret hat Zero-jÃ¡bÃ³l egyet sem. Azt is hozzÃ¡tette, hogy jÃ³l lÃ¡tta, amint az egyik Ã¼ldÃ¶zÅ‘ P-38 hÃ¡tulrÃ³l lÅ‘tte a Yamamoto-t szÃ¡llÃ-tÃ³ vezÃ©rbombÃ¡zÃ³t, ami a talÃ¡latoktÃ³l lÃ¡ngba borult Ã©s a dzsungelbe vÃ¡gÃ³dott. E Ãºjabb lendÃ¼letet adott a kutatÃ¡snak. A lelÃ¶vÃ©s helyÃ©n azonban zavargÃ¡sok tÃ¶rtek ki Ã©s a tervezett expedÃ-ciÃ³t lefÃºjtÃ¡k. A roncsot azonban 1945-tÅ‘l - felvÃ©telek szÃ¡zait kÃ©szÃ-tve a maradvÃ¡nyokrÃ³l - mÃ¡r Ã©ppen elegendÅ‘ amerika ausztrÃ¡l Ã©s japÃ¡n szakÃ©rtÅ‘ vizsgÃ¡lta meg. A fotÃ³kbÃ³l Ã©s az elsÃ¼llyesztett jegyzÅ‘kÃ¶nyvekbÅ‘l vilÃ¡gosan kiderÃ¼lt a roncson kizÃ¡rÃ³lag a farok irÃ¡nyÃ¡bÃ³l becsapÃ³dott lÃ¶vedÃ©kek nyomait lehetett felfedezni. Ez egyÃ©rtelmÅ±en ellentmondott Lanphier jelentÃ©sÃ©nek, a jobb oldalrÃ³l intÃ©zett tÃ¡madÃ¡srÃ³l. Mivel azonban 1988-ban meghalt, az USAF illetÃ©kes bizottsÃ¡ga - kegyeletbÅ‘l - azÃ³ta sem fosztotta meg ettÅ‘l a gyÅ‘zelemtÅ‘l.ForrÃ¡s: www.hadakutjan.hu